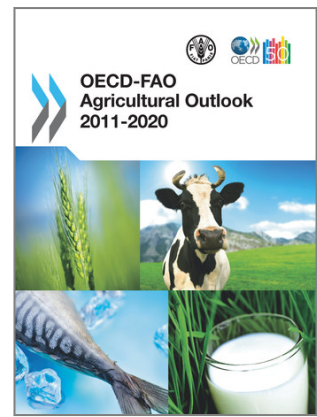

OECD *Multilingual Summaries*
OECD-FAO Agricultural Outlook 2011
Summary in Swedish

OECD:s och FAO:s jordbruksöversikt 2011

Sammanfattning på svenska

- Detta är den 17:e årgången av jordbruksöversikten och den sjunde utgåva som framtagits i samferkan med Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO).
- I rapporten redovisas världsmarknadstrender för biobränslen, spannmål, oljeväxter, socker, kött, mejeriprodukter och, för första gången, fiskerisektorn under perioden 2011-2020. Utgåvan innehåller också en utvärdering av utvecklingstendenser på senare tid, nyckelfrågor och osäkerhetsfaktorer på dessa varumarknader.
- Projektionerna är resultatet av ett nära samarbete med nationella experter inom och utanför OECD-länderna. Ett gemensamt framtaget modellutformningssystem, baserat på OECD:s AGLINK- och på FAO:s COSIMO-modeller, underlättar projektionernas inbördes kompatibilitet. Mot bakgrund av G20-gruppens diskussioner om jordbruket är ett avsnitt av rapporten i år ägnat de politiska beslutsfattarnas svar på prissvängningarna.

Fem år av höga och fluktuerande priser

Varupriserna steg åter brant i augusti 2010, när spannmålsproduktionsbortfall i de viktigaste producerande regionerna och begränsade lager reducerade leveransberedskapen, och ökande ekonomisk tillväxt i utvecklings- och tillväxtekonomierna stimulerade efterfrågan. En period av höggradig instabilitet på jordbruksvarumarknaderna är nu inne på sitt femte år. Höga och ostadiga varupriser och deras implikationer för livsmedelsosäkerheten hör helt klart till de viktiga frågor som dagens regeringar står inför. Detta återspeglades eftertryckligt under diskussionerna på G20-toppmötet i Söul i november 2010 och i förslagen till åtgärder som håller på att utarbetas inför 2011 års G20-möte i Paris.

Marknadsmotorerna signalerar fortsatt prisinstabilitet

Årets översikt är försiktigt optimistisk i sitt antagande att varupriserna kommer att sjunka från 2010 och 2011 års nivåer, när marknaderna reagerar på dessa starkare priser och på de möjligheter till ökad lönsamhet som de erbjuder. Årets skördar har avgörande betydelse, men att återställa marknadsläget är något som kan komma att ta viss tid. Innan lagernivåerna hinner byggas upp igen, kommer risken för flera prisstegringar att vara fortsatt hög. Den här upplagan av Outlook vidhåller sin åsikt i de närmast föregående årgångarna att jordbruksproduktpriserna kan förväntas ligga kvar på hög nivå under nästa decennium i jämförelse med det närmast föregående. Förlängda perioder med höga priser skulle kunna göra det svårare att nå målet att åstadkomma globalt säker livsmedelstillgång genom att de fattiga konsumenterna löper ökad risk för undernäring.

Överföring av marknadssignaler till producenter är avgörande för leveransreaktiviteten

---

Högre varupriser är en positiv signal till en sektor som har upplevt sjunkande priser i reella termer under många decennier och kan förväntas stimulera investeringarna i förbättrad produktivitet och ökad produktion, som krävs för att tillgodose den stigande efterfrågan på livsmedel. Leverantörssidans responsbenägenhet beror dock på de relativa produktionskostnaderna, i det att incitamenten i form av högre världsmarknadspriser inte alltid når fram till producenterna på grund av höga transaktionskostnader eller inhemska, politiskt beslutade interventioner. I några mycket viktiga produktionsregioner har också ofördelaktig växelkursutveckling påverkat de berörda ländernas jordbrukssektors konkurrenskraft, vilket har begränsat produktionens omställningsförmåga.

Investeringar behövs för att öka produktionen

Det finns tecken på att produktionskostnaderna stiger och produktivitetshöjningen tappar fart. De energirelaterade kostnaderna har ökat avsevärt, liksom råvarukostnaderna. Trycket på naturresurserna, i synnerhet med avseende på vatten och mark, ökar också. Den odlingsbara arealen i många traditionella produktionsområden ianspråkats allt mer, och produktionen måste spridas till mindre utvecklade områden och bedrivs på jordmån av lägre kvalitet och bördighet och större risk för sämre väderförhållanden. Det krävs ännu fler större investeringar i produktivetsförstärkande åtgärder för att sektorn ska kunna tillgodose framtidens ökande efterfrågan.

Huvudbudskap

Varupriserna väntas ligga kvar på en högre nivå

- Jordbruksproduktionen väntas öka kortsiktigt, förutsatt att väderförhållandena är normala, till följd av att de nuvarande höga priserna stimulerar produktionsökningar. Varupriserna borde sjunka från toppnoteringarna i början av 2011, men i reella termer förutspås de öka med 20 procent i genomsnitt för spannmål (majs) och upp till 30 procent för kött (fjäderfä) under perioden 2011-2020 i jämförelse med decenniet dessförinnan. Varuprisernas ökning får nu nedåtgående genomslag till varor för boskapshållning.

Matprisinflationen inger oro

- Vartefter de högre varupriserna får effekter längs hela näringskedjan, tyder färsk belägg på att konsumentlivsmedels-prisinflationen för närvarande är på väg uppåt i de flesta länder och därigenom bidrar till att den sammantagna konsumentpris-inflationen drivs upp. Detta skapar farhågor med tanke på den ekonomiska stabiliteten och livsmedelsosäkerheten i vissa utvecklingsländer, då de fattigare befolkningssegmentens köpkraft minskar.

Jordbruksproduktionen väntas öka långsammare

- Världens samlade jordbruksproduktion beräknas öka med 1,7 procent om året, i genomsnitt, vilket ska jämföras med 2,6 procent under decenniet dessförinnan. Långsammare tillväxt väntas för de flesta grödor, särskilt oljevaxter och fodersäd, som står inför stigande produktionskostnader och avtagande produktivitetsoökning. Animalieproduktionen följer den senaste tidens tendenser. Trots den långsammare expansionen beräknas produktionen per capita ändå att öka med 0,7 procent per år.
- Den globala avmattningen i den förväntade avkastnings-förbättringen för viktiga grödor kommer att fortsätta att pressa världsmarknadspriserna uppåt. Snabbare produktionsökning förväntas hos tillväxtekonomiernas producenter, där existerande teknik erbjuder goda möjligheter till avkastningsförbättringar, även om instabiliteten i förhållandet mellan avkastning och tillgång kan öka. Utvecklingsländernas andel fortsätter att öka under den av översikten omfattade perioden.

Ökad fiske baserat på fiskodlingar

- Fiskerisektorn, som för första gången tas upp i Outlook, väntas öka sin globala produktion med 1,3 procent årligen till 2020, långsammare än under decenniet dessförinnan på grund av fiskodlingens lägre tillväxttakt (2,8 procent mot 5,6 procent perioden 2001-2010) och en krymt eller stagnerande sektor för fångad fisk. År 2015 väntas den odlade fisken passera den fångade fisken som den viktigaste leverantören av fisk som livsmedel för människor och år 2020 bör den utgöra ca 45 procent av den totala fiskeriproduktionen (inklusive fisk använd för annat än föda). Jämförd med perioden 2008-2010 väntas de genomsnittliga priserna på fångad fisk ligga ca 20 procent högre år 2020 i nominella termer, vilket ska jämföras med en 50- procentig ökning för odlade arter.

Störst efterfrågan på livsmedel i utvecklingsländerna

- Per capita-konsumtionen av livsmedel kommer att öka snabbast i Östeuropa, Asien och Latinamerika, där inkomsterna stiger befolkningsökningen avtar. Vegetabiliska oljor, socker, kött och mejeriprodukter är de varor som successivt bör bli mest efterfrågade.

Ökad efterfrågan biobränsleråvaror

- Användningen av jordbruksprodukter som råvaror för biobränslen kommer att fortsätta att öka kraftigt, till stor del på grund av obligatorier och politiskt beslutade stödåtgärder. År 2020 kommer enligt beräkningar 13 procent av världens fodersädsproduktion, 15 procent av dess produktion av vegetabilisk olja och 30 procent av dess sockerrörsproduktion att användas för framställning av biobränsle. Högre oljepriser torde leda till ytterligare ökad användning av biobränsleråvaror, och med tillräckligt höga oljepriser kommer biobränsleproduktionen i många länder att bära sig ekonomiskt även utan politiskt stöd.

Handeln med jordbruksprodukter kan komma att öka långsammare

- Handeln väntas öka med två procent per år, med endast måttliga produktionsökningar i de traditionella exportländerna och ökad inhemsk produktion i importländerna. Snabbast kommer ökningen främst att bli i de östeuropeiska, centralasiatiska och latinamerikanska tillväxtekonomierna. Ökande livsmedelsunderskott befaras i subsahariska Afrika när den inhemska produktionsökningen inte längre kan hålla jämna steg med ökad efterfrågan på grund av befolkningsökningen.

Hög osäkerhetsgrad består i denna översikt

- En stokastisk analys påvisar prisprojektionernas osäkerhet, vilka i hög grad är beroende av de underliggande antagandena, och tyder på att risken för högre priser är större än för lägre priser. Denna analys bekräftar också

att avkastningsgenererade produktionsfluktuationer i viktigare spannmålsexporterande länder har varit en av de största orsakerna till världsmarknadsprisernas instabilitet. Förra årets torka och bränder i Ryska federationen och Ukraina samt exceptionell blöta i USA demonstrerar hur snabbt tyngderna i marknadens vågskål kan skifta. Väderrelaterade variationer med avseende på spannmålsodlingens avkastning väntas få ännu större betydelse som prisfluktuationsfaktor i framtiden

Prisinstabilitet

Många orsaker bakom prisernas instabilitet

I översikten granskas nyckelfaktorerna bakom prisinstabiliteten, vilka skapar osäkerhet och risk för producenter, handlare, konsumenter och regeringar. Prisinstabiliteten kan få stora negativa effekter på jordbrukssektorn, livsmedelstillgången och ekonomin i stort, i både industri- och utvecklingsländer.

- Väder och klimat ändras. Den frekventaste och främsta orsaken till instabiliteten är oförutsägbara väderförhållanden. Klimatförändringen bryter vädermönster, men dess betydelse för extrema väderhändelser är inte kartlagd.
- Lagernivåer: Lagernivåerna har länge spelat en roll som utjämnare av obalanser mellan kortsiktig efterfrågan och tillgång med avseende på produkter. När tillgängliga lagernivåer är låga i förhållande till behov, som de för närvarande är i fråga om fodersäd, kan prisinstabiliteten bli betydande.
- Energipriser: Närmare kopplingar till energimarknaderna genom köp av konstgödsel och transporttjänster och försäljning av biobränsleråvaror överför prisinstabiliteten från energi- till jordbruksmarknaderna.
- Växelkurser: Växelkursvariationerna påverkar de inhemska varupriserna och kan därigenom få genomslag för livsmedelssäkerheten och konkurrenskraften i hela världen.
- Ökande efterfrågan: Om tillgången inte håller jämna steg med efterfrågan, pressas varupriserna uppåt
- Ansträngda naturresurser: Högre produktionskostnader, fördröjd tillämpning av tekniska innovationer, användning av sekunda jordmån och begränsning av dubbla skörder och bevattningsvatten hämmar produktionsökningen.
- Handelsrestriktioner: Både export- och importrestriktioner förstärker prisinstabiliteten på världsmarknaderna
- Spekulation: De flesta forskare är överens om att höga spekulationsaktivitetsnivåer på terminsmarknaderna kan förstärka prisfluktuationerna kortsiktigt, även om det inte finns fullt bindande bevis för att de skulle ha systemiska effekter på längre sikt med avseende på instabiliteten.

Politiska utmaningar

Förbättra produktion och bärkraft och minska avfall

I denna översikt uppmärksammas både allvarliga hinder på vägen när livsmedelssäkerheten i världen ska åtgärdas och de möjligheter som öppnar sig för animalie- och spannmålsproducenter genom de starkare genomsnittspriser som projicerats över instundande tioårsperiod. Uppgifterna för de politiska beslutsfattarna är att främja produktivitetsökning, särskilt i fråga om de mindre producenterna, som förbättrar marknadens återhämtningsförmåga efter yttre påfrestningar och som minskar avfallsvolymen och ökar leveransförmågan på lokala marknader - till överkomliga kostnader. Allmänna medel behöver investeras i jordbruksforskning och jordbruksutveckling, i institutioner och infrastruktur för att öka sektorns produktivitet och motståndskraft mot väder- och klimatförändringar och resursknapphet. Investeringar behövs för att minska förluster efter skörd. Då man inser att prisinstabiliteten kommer att förbli ett kännetecken för jordbruksmarknaderna, krävs konsekventa program både för att om möjligt reducera prisinstabiliteten och begränsa dess negativa effekter.

Förbättra marknadens signaleringsförmåga och programmens inbördes kompatibilitet

---

- Att dämpa volatiliteten: Förbättrad marknadstransparens kan minska prisinstabiliteten. Större satsningar behövs för att förbättra informationen på global och nationell nivå och systemen för övervakning av marknadsutsikterna, däribland exaktare data om produktion, lager och handel med säkerhetskänsliga

livsmedel. Eliminering eller reduktion av konstlade snedvridningar, t.ex. restriktioner av import och export eller biobränslesubventioner och obligatorier, kan också minska prisvolatiliteten. Information och transparens på terminsmarknaderna bör förbättras med tanke på vikten av att harmonisera de olika värdepappersbörsernas åtgärder.

Målinriktat skydd av fattiga och val av riskhanteringsstrategier

---

- Hantering av instabiliteten: Sociala skyddsnet kan bistå de mest sårbara konsumenterna när matpriserna stiger, medan producenternas skyddsnet kan kompensera inkomstminskningar, varigenom deras möjlighet att köpa råvaror och upprätthålla produktionen bibehålls. Nödreservlager med livsmedel för riktat bistånd till fattiga människor är användbara för att dämpa effekten av höga priser. Större satsningar krävs för att göra marknadsbaserade riskhanteringssystem, bl.a. användning av terminskontrakt och terminsaffärer i varor, tillgängliga för mindre producenter. Regeringarna kan också välja sådana riskhanteringsstrategier som försäkringar för finansiering av livsmedelsimport, när dåligt väder minskar den egna produktionen eller optionsavtal för att låsa framtida matimportköp.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, F-75116
Paris, Frankrike

Besök vår nätplats www.oecd.org/rights

